

Decizie privind munca prizonierilor de război P a I-a

Scris de Valentin-Claudiu I. DOBRE
Miercuri, 02 Februarie 2022 13:50 -



Lucrarea care e găzduită de site-ul Institutului Diplomatic de sub MAE scrisă de un colectiv de autori- Prizonieri de război români în Uniunea Sovietică. Documente 1941-1956, București, Ed. Monitorul Oficial RA, 2013, la pag. 57, Documentul 15 din 24 martie 1942 arată că programul de muncă era 12 ore/zi, fiind inclusă și perioada de deplasare a prizonierilor. Activitățile productive pe timp de noapte erau permise numai dacă exista o bună instalație de iluminare care să permită observarea prizonierilor. Pentru deținerea lor se îngrădea un perimetru îngrădit cu sârmă ghimpată sau un gard destul de solid de 2,5 m, precum și d instituirea de zone de interdicție tot din sârmă ghimpată la 3,5 m de gardul principal.

Un număr de 1339 persoane, prizonieri de război români lucrau la exploatările forestiere în cadrul Lagărului Unjia a NKVD din Rep. Mari (Doc. 10, pag. 41 din 8-13 ian. 1942).

Prizonierii de război în special germani (dar și cei români) de la Aktiubinsk munceau la minele de nichel ale NKVD de la Kimpersai (pag. 55).

La 12 decembrie 1942, în lagărul de la Temnikov s-a încheiat un proces verbal în care scrie: <din lotul de prizonieri români sosiți de pe Frontul de Sud-Vest la 11 dec. 1942, 70 au murit îla primirea în lagăr (dar unii erau într-o asemenea stare fizică, că nu s-au putut obține datele lor personale). Prin interogarea celor rămași în viață nu s-a putut stabili numele celor decedați.

La 14 iulie 1943, trei prizonieri români au evadat din lagărul nr. 165 de la Iuja, Regiunea Ivanovo. Ei lucrau în pădure, la tăiat lemne. Unul din evadați s-a predat.

În lagărul nr. 200 din reg. Sverdlovsk, au fost prinși un număr de opt prizonieri români care intenționau să saboteze și să submineze activitatea economică a lagărului. Au primit pedepse între 5 și 10 ani. (pag. 648).

Despre numărul prizonierilor de război, există două informații:

Prima, 28. 04. 1956: 187367 militari. 132755 eliberați, repatriați; 54602 persoane au decedat.

A doua: 02.11.1045: 236429 militari capturați în perioada 1941-1945 (225420 români, 6478 moldoveni, 255 țigani, 4148 evrei. E o diferență de 49053 persoane între informații, dar e posibil să fi decedat înainte de înmatricularea în evidențele lagărelor

Deci despre cca. 49053 de POW români nu se mai știe nimic, fiind nedocumentați în general. Adică populația masculină a unui oraș cu cca. 100.000 de locuitori, sau chiar mai mult (luând în calcul și copii). Aceștia au avut răni atât de grave încât au murit înainte de înmatricularea în lagăre. Totuși, site-urile memorialistice vorbesc și despre execuții sumare pe câmpurile de luptă a supraviețuitorilor de către ruși.

În plus, săptămânalul Literatura și arta No. 13 (3421) din 13 martie 2011, precizează în articolul Ivdel (Ivdelski) că în această închisoare din regiunea Saratov au fost duși în 1940 (după 28 iunie 1940) "trădătorii Patriei" (cei din administrația românească, îmburgheziții și proprietarii). La 22 iunie 1941 au fost executați câteva mii de români basarabeni în această închisoare după invadarea URSS de către forțele germane și aliații lor ca represalii la invazie pentru învinuirea vrăg naroda (dușman al poporului). Dar pe fișe s-ar fi trecut alte date de deces, precum și cauze naturale ale decesului, conform articolului. După împușcare, primarului din Malovata i se prescria dietă (pâine uscată și apă), deși omul era ciuruit deja. Cca. 20.000 de basarabeni au murit la Ivdellag.

Tot în acest număr, aflăm cu stupoare despre un supraviețuitor de la Karaganda. Un soldat basarabean din armata română (Constantin Cuculescu, primar în Vatici, Basarabia care a supraviețuit pentru că soția și copii s-au dus după Dânsul la Karaganda). Apoi au fost ridicați pentru acest motiv și deportați la Ikutsk în Siberia pentru cca. 7-8 ani (1949-1956/1957). Profesoara de limba rusă din Chișinău, Raisa Marcenco-Cuculescu rememorează aceste întâmplări în scris la pag. 7 a săptămânalului.

Transcris pro-bono zece ianuarie 2022, trimis pro-bono la sighet-online.

Scris de Gheorghița N. Dobre și Valentin-Claudiu I. Dobre din surse scrise și internet